

Někteří lékaři se dívají prázdným pohledem, jsou přetížení

Takového lékaře asi někdy potkalo na Vysočině hodně lidí. Při komunikaci s pacientem skoro nemluví, nezvedne oči od monitoru počítače k nemocnému. Přestože se nedá pochybovat o jeho vysoké odborné zdatnosti, je na něm znát poměrně značná směs únavy, možná apatie či dokonce vyhoření. Je takové chování problémem jednotlivců, či důsledkem systému?

Radek Laudin
redaktor MF DNES

VYSOČINA „Všechno máte na papíře, venku v čekárně si to přečtete. To nám řekl doktor potom, co s námi v ordinaci skoro nepromluvil.“ I to je jedna ze zkušeností pacientky nemocnice z Vysočiny. Sběr podobných zážitků nedá velkou náhau.

Vedle těch výborných a komunikativních lékařů, kterých je nepočítaně, potkávají pacienti i ty druhé. Podle primáře jihlavské interny Jaroslava Točika to ale může být jen únavou v momentální situaci, a ne obvyklé jednání konkrétního odborníka.

„Lékaři se občas nacházejí v situaci, kterou jiné profese neznají. Lékař ošetřující pacienta ve večerních nebo nočních hodinách je v zaměstnání od sedmé hodiny ranní. Svou práci odvádí dokonale co se týče manuální profesní činnosti. Nicméně v oblasti jednání s pacientem, která je jednou z nejobtížnějších, může docházet v těchto situacích ke komunikaci, která nemusí být

vždy naprosto optimální,“ vysvětlil.

Podle něj jde o problém systému a obraz obecných modelů chování ve společnosti. Třeba v oblasti prodeje zboží je „špatná nálada“ vytěsněna konkurenčním prostředím, samoobslužným prodejem a délkou pracovní doby. U lékařů je situace jiná.

„Dá se tomu bránit zvýšenou sebereflexí a zaměřením zdravotníků i na tuto důležitou složku jejich práce. Cestou k nápravě by samozřejmě mohlo být konkurenční prostředí, tedy boj o klienta, ale i jeho základem podmínkou je dostatek personálu,“ uvedl primář Točík.

Jemu osobně by při práci na oddělení pomohlo, kdyby všichni dělali práci, na kterou mají kvalifikaci. „Tedy akcentaci práce s klientem a omezení administrativní zátěže. Důraz na dokonalou formu - tedy dokonalý popis skutečnosti - by měl být nahrazen důrazem na dokonalý diagnostický a léčebný proces,“ dodal.

Lékaři by nemohli pracovat, aniž by jim něco dělalo v nemocnicích radost. Pro primáře Točika je to každý uzdravený pacient. Je také rád, že o medicínu je stále mezi mladými lidmi zájem. A že z nich vyrůstají šikovní a empatictí lékaři.

Nová situace: nedostatek zdravotních sester

I podle pelhřimovského primáře chirurgického oddělení Karla Křikavy je problém lékařů s „prázdným pohledem“ důsledkem současného systému. „A vzhledem ke zhoršující se personální situaci ve zdravotnictví, kdy třeba získat zájemce o práci na chirurgii je rok od roku složitější, neočekávám zlepšení ani v dalších letech. Systém ohodnocení práce, zvláště v nemocnicích našeho typu, ze strany zdravotních pojišťoven určitě nepřispívá k rozvoji těchto zařízení - ať již po stránce vybavení, nebo po stránce získání kvalitních pracovníků,“ míní Křikava.

Na nemocnice už také doléhá nedobrá personální situace v oblasti

„Lékaři a sestry jsou také pouze lidé s fyzickými a psychickými limity.“

Pavel Antonín, primář

středního a nižšího zdravotnického personálu. „Nedostatek sestřiček velké nemocnice pocítovaly již dávno, ale pro nás je to svým způsobem nová situace,“ zdůraznil.

Podle něj je třeba na politické úrovni říct, jaké zdravotnictví chceme mít a kolik jsme ochotni na něj vydat z rozpočtu peněz. A jasně deklarovat, že pokud nepokryjeme potřebné náklady, nelze očekávat takovou úroveň zdravotnictví, na kterou jsme si zvykli.

„Neustále zmiňované černé díry ve zdravotnictví na úrovni nemocnic našeho typu nikde nevidím. Mám obavu, že pokud je chceme zachovat, není už kde šetřit,“ popsal Karel Křikava.

Nemocnice na Vysočině mají podle něj výhodu, že hejtmanství za všech politických konstelací podporovalo jejich modernizace, a tím odpovídají úrovni 21. století. Třeba v Pelhřimově díky ní v podstatě zanikly nadstandardní pokoje, neboť vše, co bylo dříve nadstandardem, má dnes většina pacientů na svém pokoji.

Je ale důležitým otázkem, jestli vydrží aspoň současný kolektiv lékařů a sester. „Odchod každého zkušeného lékaře významně poznamená práci oddělení a potažmo celé nemocnice. Výchova nového odborníka znamená mnohaleté vzdělávání, a to i na klinických pracovištích, kdy je školící se lékař pro vlastní nemocnici nadlouho ‚ztracen‘,“ doplnil primář.

I on má stále radost z každé podané operace a úspěšně vyléčeného pacienta. A protože se blíží 21. ročník Pelhřimovských chirurgických dnů, těší Křikavu, že se podařilo udržet tradici této konference.

Prosím o záchranou brzdu

Havlíčkobrodský primář gynekologicko-porodnického oddělení a poslanec ČSSD Pavel Antonín míní, že pacienti někdy zapominají na důležitou okolnost.

„Lékaři a sestry jsou také lidé s fyzickými a psychickými limity. K tomu každý den v nemocnici je jiný. Zdravotnické zařízení je velice živý organismus,“ vysvětlil.

Tvrdou realitou je podle Antonína fakt, že každoročně stoupají počty ambulantně ošetřených pacientů, a to o tisíce. Oproti tomu sehnaní lékaře se specializací a praxí je čím dál složitější. Sester je prozatím v brodské nemocnici dostatek, avšak některé kraje již hlásí problém i s nedostatkem ošetrovatelského personálu.

„Prodloužení čekací doby a přepracovaný personál jsou pak výsledkem,“ zhodnotil primář.

Jako jeden z hlavních problémů vidí vzdělávací systém pro lékaře i další zdravotníky. Ze Sněmovny ví, že už se chystá úprava zákonů, která by to měla zlepšit. „Jako primář neustále musím z dlouhodobého hlediska řídit personální politiku. S nadbytkem lékařů se rozhodně nesetkávám. Mezi další problémy patří i možnosti ohodnocení práce zdravotníků,“ doplnil Antonín.

Ze své práce ví, že se postupem let značně změnil vztah rodička - porodník. Miska vah se jednoznačně v tomto rozhodovacím mechanismu převážila na stranu matky. „Jen prosím o záchranou brzdu. Jde o uvědomění si, že porodníkovým přáním je totéž, co si přeje matka - přivést na svět zdravé dítě a co nejlépe pomoci rodiče. Takže jako velkou pomoc při své práci bych přivítal více zkušených lékařů a větší soudnost a rozvahu ze strany našich pacientů,“ dodal primář.